

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК

ЖУРНАЛ ІСТОРИЇ І УКРАЇНОЗНАВСТВА

Під загальною редакцією
ЛЮБОМИРА ВИНАРА

Число 1-2

1991

Том 28

НЬЮ-ЙОРК

КИЇВ

ТОРОНТО

МЮНХЕН

ЛЬВІВ

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК

Видає:

Українське Історичне Товариство

THE UKRAINIAN HISTORIAN

Published by

The Ukrainian Historical Association

PERMISSION TO REPRINT. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopy, recording, or otherwise without prior written consent of the Editor in Chief.

Усі матеріали до Редакції просимо надсилати в трьох примірниках на адресу:

"The Ukrainian Historian"

P.O. Box 312

Kent, Ohio 44240

U.S.A.

або

"The Ukrainian Historian"

3804 Oxford Ave.

Montreal, Que. H4A 2Y2

Canada

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти матеріали. За зміст статей і рецензій відповідають їхні автори. Прохається авторів надсилати матеріали в трьох машинописних примірниках, статті обсягом не більше 25 стор., рецензії, замітки і інші матеріали до 10 стор. Не прийняті до друку рукописи авторам на повертаються. Передруки дозволені лише за згодою Головного Редактора.

The Editors are not responsible for statements either of fact or opinion made by contributors.

Articles appearing in this Journal are abstracted and/or indexed in *Historical Abstracts*, *America: History and Life*, *Bibliography of Slavic and East European Studies*, and *MLA International Bibliography*.

ISSN: 0041-6061

ЗМІСТ

ДО ЮВІЛЕЮ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Звернення Українського Історичного Товариства з нагоди 125-ліття з народження Михайла Грушевського	7
<i>Любомир Винар</i> : Ювілейний Рік Михайла Грушевського й УІТ	9
<i>Роман Крип'якевич</i> : Михайло Грушевський та Іван Крип'якевич	24

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ: 1891-1991

<i>Марко Антонович</i> : Століття поселення українців в Канаді	37
<i>Іраїда Герус-Тарнавецька</i> : Образ жінки в українському канадському фольклорі	39
<i>Thomas Prymak</i> : The Post-Secondary Teaching of Ukrainian History in Canada: An Historical Profile	71

МАЗЕПОЗНАВСТВО

<i>Олександр Оглоблин</i> : Гетьман Іван Мазепа і Москва	82
--	----

ГРУШЕВСЬКІЯНА

<i>Любомир Винар</i> : Збірка статей М. Грушевського <i>На порозі Нової України</i> : історія видання	95
<i>Петро Одарченко</i> : Михайло Грушевський і українська молодь	105
<i>Віктор Заруба</i> : Листи М. Грушевського до Петра Стебницького	107
Недрукований лист В. Липинського до М. Грушевського в справі Загальних Зборів НТШ в 1913 році	111

ІСТОРІОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

<i>Олександр Ситник</i> : Український історик Іван Каманін	115
<i>В.І. Сергійчук</i> : Тема козацтва на сторінках «Українського Історика»	133

НАУКОВІ УСТАНОВИ

<i>Вячеслав Брюховецький</i> : Відродження Києво-Могилянської Академії	145
--	-----

СПОГАДИ

<i>А. Верзилів</i> : Мої спогади про чернігівських археологів	150
---	-----

ДИСКУСІЯ

<i>Петро Одарченко</i> : Автентичні й неавтентичні тексти універсалів Української Центральної Ради	168
---	-----

MISCELLANEA

<i>Алдона Василяускене</i> : До питання вивчення списків Другого Литовського Статуту	176
---	-----

РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ

<i>Записки Наукового товариства імені Т. Шевченка</i> . Львів 1991. (Марко Антонович)	179
<i>Thomas M. Prymak, Mykhailo Hrushevsky: The Politics of National Culture</i> (В. Klid)	182

Ihor Kamenetsky, ed. <i>The Tragedy of Vinnytsia: Materials on Stalin's Policy of Extermination in Ukraine During the Great Purge, 1936-1938</i> (James E. Mace)	184
<i>Збірник праць Ювілейного Конгресу 1000-ліття Хрищення Руси-України.</i> Редактор: Володимир Янів. (Олександр Домбровський)	186
<i>Украинские Карпаты. История; Украинские Карпаты I. Экономика.</i> (Богдан Винар)	190
<i>Тієї слави козацької повік не забудем.</i> (Марко Антонович)	192
Daniel Beauvois, <i>Le noble, le serf et le revisor.</i> (Марко Антонович)	193
Oksana Piaseckyj, <i>Bibliography of Ukrainian Literature in English and French.</i> (Б. Винар)	195
Ю. Луцький, ред. <i>Самі про себе.</i> (М. Антонович)	196
Володимир Балагура: <i>Як я став журналістом.</i> (Олександр Домбровський)	197
Володимир Т. Жила, <i>Бібліографія Михайла Г. Марунчака.</i> (Наталія Пазуняк)	199
Яр Славутич, <i>У вирі багатокультурности.</i> (Я. Рудницький)	200
<i>Геродотова Скитія.</i> (О. Домбровський)	202

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДЗНАЧЕННЯ 125-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ АКАД. МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

ДОКУМЕНТАЦІЯ

Звернення Світового Конгресу Вільних Українців	203
Commemorating the 125th Anniversary of Academician Mykhailo Hrushevsky's Birthday	204
Ювілейний видавничий фонд ім. М. Грушевського: звернення	206
Резолюції Ювілейної наукової конференції в Америці	207
Премія ім. Михайла Грушевського	208
Академічний комітет для відзначення 125-ліття з дня народження Михайла Грушевського	209
Основання Міжнародного товариства ім. Михайла Грушевського	210

КОНФЕРЕНЦІ І ЗІЗДИ

Перша ювілейна конференція присвячена М. Грушевському в Європі	211
Міжнародна ювілейна конференція у Львові (Львівянин)	212
Всеукраїнська наукова ювілейна конференція «Михайло Грушевський в історії України» в Америці (Тамара Булат, Київ)	217
Ювілейна наукова конференція присвячена М. Грушевському в Канаді (Тарас Злупко, Львів)	221
Українське Історичне Товариство в Україні: львівські наради	224
Від Редакції	225
ОДЕРЖАНІ ВИДАННЯ	226
НАШІ АВТОРИ	228

TABLE OF CONTENTS

ON THE 125th ANNIVERSARY OF MYKHAILO HRUSHEVSKY'S BIRTH

Appeal of the Ukrainian Historical Association on the 125th Anniversary of Mykhailo Hrushevsky's Birthday	7
The Jubilee Year of Mykhailo Hrushevsky and the Ukrainian Historical Association, by <i>Lybomyr Wynar</i>	9
Mykhailo Hrushevsky and Ivan Krypyakevych, by <i>Roman Krypyakevych</i>	24

UKRAINIANS IN CANADA, 1891-1991

A Century of Ukrainian Settlement in Canada, by <i>Marko Antonovych</i>	37
The Female Image in Ukrainian-Canadian Folklore, by <i>Iraida Gerus-Tarnavets'ka</i>	39
The Post-Secondary Teaching of Ukrainian History in Canada: A Historical Profile, by <i>Thomas Prymak</i>	71

MAZEPIANA

Hetman Ivan Mazepa and Muscovy, by <i>Alexander Ohloblyn</i>	82
--	----

HRUSHEVSKIANA

M. Hrushevsky's Anthology <i>On the Threshold of a New Ukraine:</i> Publication History, by <i>Lybomyr Wynar</i>	95
Mykhailo Hrushevsky and the Ukrainian Youth, by <i>Petro Odarchenko</i>	105
M. Hrushevsky's Letters to Petro Stebnyts'kyi, by <i>Viktor Zaruba</i>	107
V. Lypyns'kyi's Unpublished Letter to M. Hrushevsky Concerning the Shevchenko Scientific Society's General Meeting in 1913	111

HISTORIOGRAPHY

The Ukrainian Historian Ivan Kamanin, by <i>Oleksander Sytnyk</i>	115
The Kozak Theme in the <i>Ukrainian Historian</i> , by <i>V. I. Serhijchuk</i>	133

SCHOLARLY INSTITUTIONS

The Rebirth of the Kyiv Mohyla Academy, by <i>Viacheslav Briukhovets'kyi</i>	145
--	-----

MEMOIRS

My Recollection of the Chernihiv Archeologists, by <i>A. Verzyliv</i>	150
---	-----

DISCUSSION

Authentic and Non-Authentic Texts of the Universals of the Ukrainian Central Rada, by <i>Petro Odarchenko</i>	168
--	-----

MISCELLANEA

On the Study of the Registries of the Second Lithuanian Statute, by <i>Aldona Vasiliuskene</i>	176
---	-----

REVIEWS	179
---------------	-----

CHRONICLE	203
-----------------	-----

BOOKS RECEIVED	226
----------------------	-----

OUR CONTRIBUTORS	228
------------------------	-----

ки для вищої і середньої школи, опрацьовані на основі схеми М. Грушевського.

3) З'ясувати долю родини академіка М. Грушевського, зокрема його дочки Катерини (відомої дослідниці), дружини Марії, брата Олександра та ін.

4) З'ясувати трагічну долю репресованих і знищених учнів і співробітників акад. Грушевського.

5) Висловити особливу подяку проф. Любомиру Винареві, голові УІТ, за його ініціативу, організацію та успішне керівництво нової ділянки української культури — грушевськознавства, а також за успішне переведення Ювілейної конференції.

6) Висловити сердечну подяку та вітання патріарху української історичної науки проф. Олександрові Оглоблину за видатні творчі здобутки в розвитку української історичної науки.

7) Сприяти розвиткові діяльності Українського Історичного Товариства та новоутвореного Міжнародного Товариства ім. Грушевського в дальшому розгорненні дослідів грушевськознавства. Допомогти в дальшому виданні серії УІТ — «Грушевськіяна» і звернути особливу увагу на залучення до співпраці молодих вчених.

8) Сприяти спорудженню пам'ятника М. Грушевському в Києві, біля колишнього будинку Української Центральної Ради, а також встановити меморіальні дошки в головних містах України та діаспори.

9) Повернути київській середній школі на Куренівці, збудованій на кошти батька М. Грушевського, її первісну назву — Середня школа ім. Сергія Грушевського.

10) Сприяти діяльності наукових установ, які займаються грушевськознавством.

11) Схвалити встановлення Українським Історичним Товариством щорічної премії ім. Михайла Грушевського за кращі наукові дослідження в галузі грушевськознавства.

Резолюцію прийнято одногосно,
За Резолюційну комісію конференції:
Ярослав Дзира — Голова, Київ
Члени:
Василь Омельченко
Іван Фізер

20 жовтня 1991

ПРЕМІЯ ІМЕНІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

З нагоди відзначення 125-ліття з дня народження Михайла Грушевського, Президія Українського Історичного Товариства заснувала «Премію ім. М. Грушевського» як щорічне відзначення виняткового і тривалоого вкладу науковців в ділянку грушевськознавства.

Кандидатів на здобуття премії просимо взяти до уваги такі ділянки:

1. Наукові дослідження історіографічної спадщини М. Грушевського.
2. Дослідження науково-організаційної діяльності М. Грушевського.
3. Дослідження його суспільно-політичної і державницької діяльності.
4. Видання архівних матеріалів, які збагачують і поширюють джерельну основу грушевськознавства.

5. Дослідження інших ділянок життя, творчості й діяльності Михайла Грушевського.

6. Опрацювання енциклопедичних і бібліографічних довідників та каталогів з ділянки грушевськознавства.

7. Видання неопублікованих праць і архівних матеріалів М.С. Грушевського.

Особам, які відзначені премією, прислуговує звання «Лавреат премії ім. Михайла Грушевського», вручення відповідної грамоти і грошевої винагороди в сумі \$300 доларів.

У випадку присудження премії двом лавреатам, грошева винагорода між ними розподілюється. Премію УІТ ім. Михайла Грушевського можуть одержати також особи за їхній спеціальний вклад у науково-академічну розбудову грушевськознавства в контексті наукового українознавства.

Кандидатів на здобуття премії просимо надсилати їхні рукописи у формі трьох машинописних примірників до Управи Українського Історичного Товариства (P.O. Box 312, Kent, Ohio, USA, 44240) з допискою: «для премії ім. М. Грушевського». Комісія премії М. Грушевського складається з трьох дійсних членів Товариства і більшістю голосів присуджує «Премію ім. Михайла Грушевського».

Українське Історичне Товариство залишає за собою право на видання премійованих праць. Рукописи приймається кожного року до 31 грудня, а проголошення лавреата відбудеться в місяці березні наступного року.

Президія Українського Історичного Товариства

АКАДЕМІЧНИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 125-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО (1866-1934)

У січні 1991 року УІТ видало спеціальний комунікат в справі Ювілейного Року Михайла Грушевського в Україні і на Заході.

Президія УІТ при співпраці з Науковою Радою при СКВУ дала ініціативу до організації спеціального комітету з головним завданням допомогти в організації наукових конференцій в Європі, Канаді і Америці, присвячених М. Грушевському. Як відомо, Комітет, який складався з видатних організаторів українського наукового життя, добре виконав свою працю. При його допомозі зорганізовано наукові конфе-